

انجمن علمی فقه‌بزرای تطبیقی ایران

فصلنامه فقه‌بزرای تطبیقی

Volume 2, Issue 4, 2022

The Reasons for Justifying Access to Firearms and Committing Weapons-related Offenses in Ilam Province

Mojtaba Abbasi¹, Majid Shayganfard*², Hossein Taji³

1. PhD student, Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Science, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Science, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran. (Corresponding Author)

3. Assistant Professor, Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law and Political Science, Mashhad Branch, Islamic Azad University, Mashhad, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Type of Article:

Original Research

Pages: 75-85

Corresponding Author's Info

ORCID: 0000-0002-8161-595X

TELL: +985136630781

Email: dr.majidshayganfard@gmail.com

Article history:

Received: 26 Oct 2022

Revised: 29 Nov 2022

Accepted: 09 Dec 2022

Published online: 22 Dec 2022

Keywords:

Access to Weapons, Firearms, Ilam Province.

ABSTRACT

Ilam province, as a border province, has the largest border line with neighboring Iraq, which has led to the smuggling of weapons and access to weapons in the province, and social problems such as murder with firearms occur due to easy access to weapons in the province. Access to firearms in Ilam province has social, cultural, psychological and economic roots. From a social dimension, due to the rule of tribal culture and the possibility of tribal violence and conflict, having weapons is a form of readiness to defend the tribe. From a cultural dimension, in the culture of the people of Ilam province, having firearms is a sign of one's superiority over the other. Psychologically, having weapons spiritually strengthens the sense of superiority and authoritarianism in individuals, and from an economic perspective, unemployment in the province leads to the employment of provincial citizens to smuggle weapons as false jobs.

This is an open access article under the CC BY license.

© 2022 The Authors.

How to Cite This Article: Abbasi, M; Shayganfard, M & Taji, H (2022). "The Reasons for Justifying Access to Firearms and Committing Weapons-related Offenses in Ilam Province". *Journal of Comparative Criminal Jurisprudence*, 2(4): 75-85.

انجمن علمی فقه‌های تطبیقی ایران

فصلنامه فقه‌های تطبیقی

www.jccj.ir

فصلنامه فقه‌های تطبیقی

دوره دوم، شماره چهارم، زمستان ۱۴۰۱

علل توجیهی دسترسی به سلاح گرم و ارتکاب جرم مرتبط با سلاح در استان ایلام

مجتبی عباسی^۱، مجید شایگان فرد^{۲*}، حسین تاجی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

۲. استادیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران. (نویسنده مسؤل)

۳. استادیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، واحد مشهد، دانشگاه آزاد اسلامی، مشهد، ایران.

چکیده

استان ایلام به‌عنوان استانی مرزی دارای بیشترین خط مرزی با کشور همسایه عراق است و همین امر نیز زمینه قاچاق سلاح و دسترسی به سلاح در این استان را به دنبال داشته است؛ و معضلات اجتماعی مانند قتل با سلاح گرم به دلیل دسترسی آسان به سلاح در این استان به وقوع می‌پیوندد. دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام دارای ریشه‌های اجتماعی، فرهنگی، روانی و اقتصادی است. از بعد اجتماعی بدلیل حاکمیت فرهنگ قبیل‌گرایی و احتمال بروز خشونت و درگیری قبیله‌ای داشتن سلاح نوعی آمادگی برای دفاع از قبیله محسوب می‌شود. از بعد فرهنگی، در فرهنگ مردمان استان ایلام داشتن سلاح گرم نشانه برتری شخص نسبت به دیگری است. از بعد روانی، داشتن سلاح از لحاظ روحی حس برتری جویی و اقتدارگرایی را در اشخاص تقویت می‌نماید و از بعد اقتصادی، بیکاری موجود در استان موجب اشتغال شهروندان استان به قاچاق سلاح بعنوان شغلی کاذب می‌گردد.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات: ۷۵-۸۵

اطلاعات نویسنده مسؤل

کد ارکید: ۵۹۵X-۸۱۶۱-۰۰۰۲-۰۰۰۰

تلفن: +۹۸۵۱۳۶۶۳۰۷۸۱

ایمیل: dr.majidshayganfard@gmail.com

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۰۴

تاریخ ویرایش: ۱۴۰۱/۰۹/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۹/۱۸

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۰/۰۱

واژگان کلیدی:

دسترسی به سلاح، سلاح گرم، استان ایلام.

خوانندگان این مجله، اجازه توزیع، ترکیب مجدد، تغییر جزئی و کار روی حاضر به صورت غیرتجاری را دارند.

© تمامی حقوق انتشار این مقاله، متعلق به نویسنده می‌باشد.

مقدمه

یکی از مسائل مهم علل دسترسی به سلاح به خصوص در استان ایلام مربوط به نحوه تعامل و ارتباط این الگوی رفتاری با نظریه‌های جامعه‌شناختی و پیوندی است که این مسأله اجتماعی با بحث‌های جامعه‌شناسی دارد. ما در جامعه‌شناسی با طیف وسیعی از رهیافت‌های نظری مواجه هستیم. در این مقاله درصدد پاسخ به این سؤال هستیم که چه عللی می‌تواند دسترسی به سلاح گرم را در استان ایلام توجیه نماید؟ از علل دسترسی به سلاح گرم به صورت دسته‌بندی می‌توان به علل فرهنگی (از گذشته کسی که سلاح گرم داشته است در میان ایل دارای ارزش و اعتبار بوده است) و علل اقتصادی (با عنایت به فقر و بیکاری در استان ایلام و عدم وجود صنعت در استان، زمینه نگهداری سلاح و خریدوفروش آن تقویت می‌گردد) اشاره کرد. ازجمله علل دیگر که در این تحقیق مورد مذاقه قرار گرفته است علل روانی دسترسی به سلاح گرم می‌باشد. (در این حالت شخص از بعد روانی با داشتن سلاح احساس آرامش خاطر دارد، به‌نحوی که احساس می‌کند دیگر خطری وی را تهدید نمی‌نماید). هدف این پژوهش، علل توجیهی دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام به نسبت جمعیت نسبت به استان‌های دیگر است. که علی‌رغم جمعیت کم، بیشترین سلاح گرم در این استان مرزی یافت می‌شود.

ایران کشوری کهن و با پیشینه‌ای است که به دلایل گوناگون سیاسی، جغرافیایی، نظامی، علمی و فرهنگی از گذشته تاکنون همواره تنوع بسیار بالای زبانی، قومی و فرهنگی را تجربه کرده است و می‌توان آن را جامعه‌ای متنوع با ویژگی‌های خاص خود معرفی کرد. به‌گونه‌ای که به‌رغم اعتقاد برخی از محققان مبنی بر چند قومی دانستن ایران، تنوع قومی ایران اساساً با کشورهای چندملیتی مثل آمریکا، کانادا، استرالیا، سنگاپور، اتحاد جماهیر شوروی سابق و نیز با جوامع چند قومی مثل هندوستان، آفریقای جنوبی و غیره تفاوت‌های بنیادی دارد. همین تفاوت در ساخت تاریخی و صورت‌بندی‌های اجتماعی موجب شده است که مناسبات بین قومی و نیز روابط دولت‌ها با اقوام ایرانی با الگوهای رایج

روابط و سیاست‌های قومی اختلافات قابل‌توجهی را نشان دهد (کریمی، ۱۳۹۰: ۳۲۸).

در استان ایلام شکل و صورت‌بندی‌های خاص نیروهای اجتماعی و تنوع قومی- فرهنگی، بازتاب پیشینه تاریخی، شرایط سیاسی، عوامل ژئوپلیتیکی و جغرافیایی، مبانی فکری و فرهنگی این استان، برخی تفاوت‌ها را با تنوع قومی در سایر جوامع نشان می‌دهند که این مشخصه‌ها می‌تواند چارچوب جامعه‌شناختی مسأله دسترسی به سلاح گرم را در این استان توجیه نماید.

۱- علت‌شناسی اجتماعی

امروزه جامعه‌شناسان با رویکردی نوین، رفتارهای انحرافی مانند ارتکاب جرم را کشمکش بین فرد و جامعه قلمداد می‌کنند. ارتکاب جرم به‌عنوان یک مسأله اجتماعی تأثیرات نامطلوبی بر روی جامعه بر جای می‌گذارد. چالش‌های اجتماعی مربوط به عوامل و شرایط مختلف موجود در جامعه، تغییرات ناهماهنگ و ترکیب نامتوازن ارکان و مؤلفه‌های درونی و بیرونی جامعه ازجمله علل اجتماعی دسترسی به سلاح گرم و ارتکاب جرم با سلاح است. علل اجتماعی دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام، به ساختارهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بافت جامعه استان مربوط می‌شود. دلایل عمده دسترسی به سلاح گرم از بعد اجتماعی را می‌توان در عواملی نظیر وجود زمینه‌های فرهنگ خشونت در جامعه استان، تعلق خاطر به داشتن اسلحه، جایگاه اسلحه در فرهنگ مردم استان، فقر، نابرابری اجتماعی، بیکاری و در کنار آن هم اشتغال به زندگی عشایری، دفاع از خاک و ناموس در برابر تعرضان و... نام برد. البته در کنار دلایلی که اشعار گردید، باورهای غلط فرهنگی و سنت‌هایی که در بیشتر مناطق استان وجود دارد سبب گرایش به سمت نگهداری سلاح گرم و ارتکاب جرم با این وسیله را فراهم نموده است. از این رو، می‌توان اجتماعی بودن انسان و متأثر بودن او از جامعه، قبیله، ایل و تبار خود به‌عنوان یکی از مبانی جامعه‌شناختی دسترسی به سلاح گرم مطرح نمود. هیرشی اعتقاد دارد که، اجزاء تعلق و وابستگی به جامعه شامل مورد زیر است: ارتباط با سایر افراد و مشارکت در نقش‌ها و فعالیت‌های اجتماعی که ارزش و نتایجی بر آینده دارد؛

پنهانی و قاچاق عرضه شود. طبیعی است وقتی عرضه وجود داشته باشد فروشندگان با تبلیغات پنهان، کالای خود را به فروش می‌رسانند (زرگوش نسب و عباسی، ۱۳۹۹: ۱۲). از آنجاکه قتل یا ترساندن با سلاح گرم آسان‌ترین روش برای مقابله با دشمن و حریف است، فرد می‌تواند بدون درگیری، هدف را ترسانده و به مقاصد خود دست پیدا کند. دارندگان سلاح گرم غیرمجاز به محض قرار گرفتن در تنگنا حتی در برخوردهای عادی و کم‌اهمیت هم از سلاح گرم استفاده می‌کنند (روزبه، ۱۳۹۷: ۹۹).

با عنایت به مرزی بودن استان ایلام، بهترین قانون برای مبارزه با استفاده از سلاح گرم بستن ورودی‌هایی است که اسلحه از آنجا وارد کشور می‌شود و این در چند سال گذشته به دلیل نظارت ضعیف کشورهای همسایه افزایش پیدا کرده است (دیدار ابوالحسنی، ۱۳۹۸: ۲۹).

در زندگی عشایری و قبیله‌ای استان هر لحظه امکان وقوع اختلافات و برخوردهای اجتماعی وجود دارد و هر لحظه امکان اینکه یک اختلاف کوچک تبدیل به یک درگیری مسلحانه و استفاده از سلاح گردد وجود دارد، به همین دلیل پیش‌بینی وقوع اختلافات قبیله‌ای و دفاع از قوم و قبیله همواره ضرورت وجود دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام به‌خصوص عشایر، را توجیه می‌نماید.

۲- علت‌شناسی فرهنگی

بدون شک هر انسانی تحت تأثیر ارزش‌ها، هنجارها، آداب‌ورسوم و ایده‌هایی است که در جامعه تبلیغ و منتشر می‌شود. اما در جوامع قبیله‌ای و سنتی که برخلاف جوامع در حال گذار که در آن تغییرات سریع فرهنگی حاصل می‌شود، این تغییرات فرهنگی بسیار کند و آرام است. لذا میزان تأثیرپذیری و قربانیان این نوع فرهنگ نسل‌های بیشتری را شامل می‌شود. اصولاً سبک زندگی و نحوه تعاملات و انتخاب‌های یک شخصی که به سلاح گرم دسترسی پیدا می‌نماید، با فشار فرهنگی اجتماع بر او با میزان دسترسی وی ارتباط مستقیم دارد. همچنین جایگاه فرهنگی شخص مذکور، رابطه معنادار و مستقیمی با میزان دسترسی شخص به سلاح دارد. پذیرش ساختارهای اجتماعی و فرهنگی جامعه قبیله‌ای

و اعتقاد به ارزش‌های اخلاقی و هنجاری و فرهنگی و امثال آن (عابدینی و جعفری، ۱۳۹۷: ۳۷).

با توجه به مطالبی که بیان شد، می‌توان دسترسی به سلاح گرم را در جوامع قبیله‌ای، بر اساس مبانی جامعه‌شناختی ذیل از آن استخراج نمود.

۱-۱- نوع زندگی مردم (تعلق به قبیله)

به‌رغم تغییرات روش زندگی و رنگ باختن برخی سنت‌ها در رویارویی با ارزش‌ها و زندگی مدرن (نوگرا) هنوز در بسیاری از مناطق ایران و خصوصاً استان ایلام که دارای بافت عشیره‌ای و قبیله‌ای است، سنت‌های استفاده از اسلحه در برخی مراسم پابرجا است و به‌راحتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. غافل از اینکه اسلحه‌به‌دستان بدون توجه به وجود شیء مرگ‌بار در دست، سلامت و آرامش دیگران را به خطر می‌اندازند. کم نیستند خبرها و حوادثی که در آن از کشته و زخمی شدن شماری از شرکت‌کنندگان در مراسم‌های عزاداری و عروسی به دلیل سنت نادرست تیراندازی یا درگیری‌های مسلحانه میان خانواده‌ها، طوایف و دوستان و... به دلیل اختلاف، در رسانه‌های استان منتشر می‌شود. به نظر می‌رسد متأثر بودن فرد از جامعه در مناطق قبیله‌ای استان ایلام و نوع زندگی عشایری و... یکی دیگر از عوامل مؤثر در دستیابی به استفاده از سلاح گرم و ارتکاب جرم با سلاح باشد.

۱-۲- پیش‌بینی وجود اختلافات و نزاع

نزاع، نوعی بی‌نظمی در روابط اجتماعی میان افراد و گروه‌ها است، یکی از مهم‌ترین معضلات پدیده نزاع و اختلاف در جامعه است. این پدیده از آن دسته آسیب‌هایی است که با ایجاد اختلال در روابط اجتماعی، فضایی آکنده از بغض، کینه، دشمنی و حسادت را در میان افراد به وجود می‌آورد که این امر با زمینه‌سازی برای ایجاد نزاع و پیش‌بینی تنش‌های بعدی، جامعه را از نظر مادی و معنوی متضرر می‌سازد. اختلافات و نزاع زمینه فعل و انفعالات ذهنی است که تبلور خارجی آن، رفتار مرتکب است (آقایی‌نیا، ۱۳۹۲: ۶۹۸).

در همین راستا در چند سال اخیر تنش‌های ایجادشده در منطقه به‌خصوص در کشورهای همسایه شرق و غرب ایران، باعث شده است تا مقادیری سلاح گرم در بازارها به‌صورت

در صورت دسترسی به سلاح گرم با برخوردی نسنجیده مواجهه خواهد بود.

۲-۲- فرهنگ قانون‌گزینی

قانون‌گزینی به‌عنوان یک رفتار ناپه‌نچار اجتماعی، معضل بنیادین بسیاری از جوامع کنونی و خصوصاً جوامع قبیله‌ای به شمار می‌آید. گریز از قانون و نادیده گرفتن حرمت آن، ریشه در عوامل بسیار دارد و این عوامل ممکن است در هر کشوری متفاوت باشد (دیدا و ابوالحسنی، ۱۳۹۸: ۳۲). برخی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر قانون‌گزینی تصویب برخی قوانین ناکارآمد و ناعادلانه و نیز پراکندگی بیش‌ازحد قوانین است که می‌توان گفت باعث ناکارآمدی قوانین می‌شود. تشریفات بی‌فایده در اجرایی شدن کامل قانون، درنهایت قانون‌گزینی، سازمانی نیز قابل ذکر است. وقتی هم که قانون‌گزینی سازمانی در جامعه رواج پیدا کند عامه مردم که تمایل به قانون‌گزینی دارند به این حرکت می‌پیوندند (زرگوش نسب و عباسی، ۱۳۹۹: ۱۵).

۲-۳- فقر فرهنگی

محققان بر این باورند که فرد به‌شدت تحت تأثیر پدر و مادر و سایر اعضای خانواده قرار می‌گیرد و به همین دلیل وضعیت خانوادگی او با بروز رفتارهای خطرناک و ارتکاب جرم ارتباطی دوسویه دارد. این تأثیر در شکل‌گیری منش افراد و در نتیجه رفتار آینده آن‌ها، مورد توجه اکثر متفکران بوده است. تأثیرات سال‌های زندگی بر رشد و تکامل شخصیت افراد در آینده بسیار مشهود است و در صورت انجام وظایف تربیتی خانواده و در صورت عادی بودن روابط بین والدین و فرزندان و محیط دارای فضای عاطفی، دوستی و محبت و درنهایت، اگر همه نیازها برآورده شود، چنانچه نیازها به‌طور طبیعی تأمین گردد، کودک به‌راحتی معاشرت می‌کند و در روابط خانوادگی و خارج از آن رفتارهای عادی و معتدلی خواهد داشت. اما اگر شرایط متفاوت باشد یعنی خانواده از نظر تربیتی دچار کمبود باشد و کودک دچار نقص عاطفی شدید باشد و والدین از هم جدا شوند، بدیهی است که دیر یا زود نتایج زیان‌بار آن در کودک نمایان خواهد شد. خانواده نقش

که از مهم‌ترین آن دسترسی به سلاح گرم است، از عواملی است که فرد به‌منظور همراهی در ساختارهای فردی، اجتماعی و... جامعه قبیله‌ای خود دارد.

۲-۱- نظام ارزشی حاکم

نظام ارزشی حاکم بر قومیت‌ها و فرهنگ‌های موجود در یک جامعه با رویکردهای مختلفی در مسأله ارتکاب جرم با سلاح می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد. احساسات ریشه‌دار و عمیقی که اعضای جامعه در آن شریک‌اند. این ارزش‌ها، اعمال و رفتار جامعه را تعیین می‌کنند. از نمونه نظام‌های ارزشی حاکم می‌توان ادب و احترام به بزرگ‌ترها، حفظ موازین دینی، رعایت حقوق والدین و... را نام برد.

درواقع همان‌طوری که داشتن یک محیط خانوادگی شخصی هماهنگ، آرام و مطبوع و یا برعکس متشنج و ناآرام، مستقیماً در ایجاد اعمال و رفتارها و جنایات مورد انتظار یا خلاف انتظار مؤثر است، چنانچه شغلی را که انسان برای تأمین معیشت و تأمین زندگی خود انتخاب می‌کند، در صورتی که بر اساس میل و رضایت قلبی او نباشد، موجب نگرانی وی شده و زمینه ارتکاب جرم را در وی تقویت می‌نماید (نظری و بیرامی، ۱۳۹۹: ۴۱).

محیطی که فرد در آن مشغول به کار و تعامل با افراد مختلف است تحت تأثیر خرده‌فرهنگ‌ها و ارزش‌ها و باورهای افراد است. به‌عنوان مثال کارکنان در سفره‌خانه‌ها به دلیل برخورد با طبقات و اقشار مختلف جامعه از جمله مجرمان بیش از دیگران در معرض ارتکاب جرم هستند. همچنین یکی دیگر از عوامل مؤثر بر بزه‌کاری افراد، تفاوت والدین و سرزنش و تمسخر پرخاشگرانه مداوم بین آن‌ها است که آثار آن بر اعضای خانواده تأثیر می‌گذارد (علی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۷: ۵۸). بنابراین در این موارد و دیگر موارد مشابه باوجود زمینه‌های رفتاری، فرهنگی خانوادگی و شغلی دسترسی به سلاح باید به محدودیت مواجهه باشد. چراکه همان‌گونه که معروض گشت. به دلیل اینکه در افراد مورد اشاره به دلیل عدم تاب‌آوری در مقابل آنچه باب میل این نوع اشخاص نیست،

بیشتر، دست به ساخت فیلم‌هایی می‌زنند که حاوی صحنه‌های خشونت‌آمیز و قانون‌شکنانه است که موجب هیجان و تشویق جوانان می‌شود و در مواردی زمینه برای آماده‌سازی آن‌ها در دسترسی به سلاح گرم و ارتکاب جرم تشویق می‌نمایند.

۲-۵- آداب و رسوم خاص در مراسم

شکل‌گیری شخصیت بزهکار متأثر از دو عامل تاریخی (ویژگی‌های فردی و استعداد) و عوامل بیرونی یعنی تأثیر محیط اجتناب‌ناپذیر مانند تأثیر خانواده اصلی، مسکن و محله خواهد بود. محله‌ای که به راحتی در آن خرید و فروش اسلحه شکل می‌گیرد توقع زیادی از بچه‌های آن محل نیست که در آینده همرنگ آن جماعت نگردند. خانواده در شکل‌گیری شخصیت شخص نقش اساسی دارد. تحقیقات متعدد ثابت کرده است که وقتی فساد باعث اختلال در رفتار عادی خانواده نسبت به کودک شود، در بیشتر موارد و پس از گذشت مدتی، شاهد وقوع بزهکاری خواهیم بود. تأثیر خانواده در شکل‌گیری شخصیت کودک بزهکار گاهی مستقیم و گاهی غیرمستقیم صورت می‌پذیرد. به عبارت دیگر، ظهور شخصیت و رفتار مجرمانه در کودکان گاهی درونی و گاهی بیرونی است. اگر بخواهیم به نمونه‌های درونی یادگیری خشونت توسط کودکان اشاره کنیم، می‌توان به خشونت‌هایی که در خانواده‌های بحران‌زده و مشکل‌زا وجود دارد و همچنین استعداد یادگیری یا اکتسابی که کودکان با تقلید از رفتار بزهکارانه والدین خود می‌آموزند، اشاره کرد. بچه‌ها می‌توانند همه چیز را از بزرگ‌ترها به خصوص والدینشان الگوبرداری کنند و آن را درس زندگی خود قرار دهند. حال بستگی به شرایط درونی خانواده‌ها دارد که تا چه اندازه گزینه‌های مناسبی برای زندگی داخلی خود انتخاب کرده‌اند یا راه‌های اشتباه و روش‌های ناسالم را انتخاب کرده‌اند (دیلمی و قیاسی، ۱۳۹۷: ۱۹).

درواقع چنانچه مشاهده شود که خانواده‌ای دچار تنش است و بین اعضای آن دودستگی ایجاد شده است، به این‌گونه خانواده‌ها خانواده ازهم‌گسیخته گفته می‌شود. در این نوع خانواده که یا والدین کاملاً از فرزندان جدا شده‌اند و یا باوجود کانون خانواده تنش‌های فراوانی در روابط اعضای خانواده

تعیین‌کننده و تعیین‌کننده‌ای در انگیزه بزهکاری جوانان در خصوص ارتکاب جرم با سلاح دارد.

محیط امن و آرام در خانواده برای هر کودکی باید بر اثر توجه والدین نسبت به یکدیگر به وجود آید تا آنان بتوانند بدون هرگونه ناراحتی در محیطی مناسب دوران طفولیت و نوجوانی خود را به پایان برسانند. تفریح و ورزش با کودکان همیشه لذت‌بخش است و در زمان بازی است که کودک تجربه می‌کند و رعایت حقوق دیگران را می‌آموزد. پرخاشگری والدین نسبت به یکدیگر یا نسبت به فرزند خود، کودک را از محیط خانواده فراری و ناراضی می‌سازد و ممکن است این عدم رضایت او را به سوی بزهکاری و تشویق به استفاده ناصحیح از سلاح گرم مجاز یا غیرمجاز سوق دهد (علی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۷: ۶۰).

۲-۴- پر نبودن اوقات فراغت

مطبوعات و رسانه‌ها در اکثر جوامع درواقع ابزاری برای اجتماعی شدن و فرهنگ‌سازی هستند تا اعضای آن جامعه بتوانند یکدیگر را به رعایت قوانین و مقررات آن جامعه ملزم کرده و از این طریق مانع از ارتکاب بعضی از جرایم با سلاح گردند و یا میزان ارتکاب جرم با سلاح را کاهش دهند. اما متأسفانه امروزه به دلیل عدم توجه به مقتضیات زمان و مکان، آداب و رسوم، اصول اخلاقی و اعتقادات دینی، منجر به انحراف و گمراهی افراد جامعه شده و موجب بروز موقعیت‌های خطرناک می‌شود (دیدار و ابوالحسنی، ۱۳۹۸: ۳۱).

مطبوعات برای جذب مشتری بیشتر و کسب درآمد، اخبار مربوط به مجرمان بخصوص جرایمی که با سلاح گرم ارتکاب یافته است را به صورت اغراق‌آمیز، برجسته و تخیلی ارائه می‌نمایند، به شکلی که سبب تشهیر جرم و مجرم می‌گردد. و همین امر باعث می‌شود افرادی که آرزوی شهرت دارند، از این نوع رفتار مجرمانه تقلید نموده و همان رفتار را انجام دهند (روزبه، ۱۳۹۷: ۹۶).

تهیه‌کنندگان فیلم‌های تلویزیونی و سینمایی اغلب بدون توجه به جنبه‌های اخلاقی، تربیتی و در جهت جلب منافع

۲-۷- وجود تبعیض

وضع عادلانه توزیع و تقسیم ثروت، تعلیم و تربیت صحیح، روابط اجتماعی سالم و منظم و مهم‌تر از همه تعلیمات اخلاقی و مذهبی از مواردی هستند که مانع وقوع بسیاری از جرایم می‌شوند. از این رو باید برای درک علت واقعی وقوع جرایم به میزان تأثیر این بنیادها توجه گردد تا علاوه بر کشف علت ارتکاب جرایم مرتبط با سلاح گرم، به‌منظور بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی تدابیر لازم اندیشیده شود. شرایط خاص هر جامعه، فرهنگ، آداب و رسوم و وضعیت اجتماعی و اقتصادی در ایجاد، ازدیاد یا کاهش جرایم مرتبط با سلاح گرم تأثیر فراوانی دارد. بی‌تردید جرایمی که در کشورهای پیشرفته صنعتی اتفاق می‌افتد، با جرایم کشورهای در حال توسعه تفاوت فاحش دارد. به‌عنوان مثال، سرقت‌هایی که توسط باندهای مجهز و مسلح و گانگسترها در کشورهای پیشرفته صنعتی اتفاق می‌افتد، با سرقت‌هایی که در کشورهای فقیر و نسل سومی روی می‌دهد، قیاس مع‌الفارق است. از قدیم این اعتقاد وجود داشته که وضع بد اقتصادی و فقر در ایجاد بزهکاری مؤثر است. از نظر منطقی کاملاً روشن است که بین وضع اقتصادی یک جامعه و میزان جرایم رابطه نزدیکی برقرار است و به همین علت است که ترقی وضع اقتصادی با کم شدن جرایم و بحران‌های اقتصادی با افزایش جرایم و جنایاتی توأم بوده است (حسینی و دیگران، ۱۳۹۹: ۱۶). احدی از محققین، علل نزاع‌های اجتماعی در تنش‌های قومی را با عوامل اقتصادی همچون فقر و فقدان درآمد کافی، عدم تأمین آب کشاورزی، عدم امنیت شغلی، عدم تفکیک اراضی، اختلافات با منابع طبیعی، عدم خدمت‌رسانی و غیره پیوند زده است (پورافکاری، ۱۳۷۸: ۵). این نوع از تنش‌ها با عنایت به اینکه شغل اکثریت مردم کشاورزی و دام‌پروری است، در استان ایلام به‌وفور به وقوع می‌پیوندد.

۲-۸- عدم آموزش هدفمند مردم در راستای تهدیدات جانی و اجتماعی سلاح

همین‌طور که می‌دانیم فقر علمی و آموزشی موجبات ایجاد انحرافات هستند؛ به‌گونه‌ای که هرچه سطح آموزش افراد در جامعه بالا رود، از میزان ارتکاب به جرم کاسته می‌شود. از بعد دیگر می‌توان بیان کرد که هرچه سطح آموزش فردی که

ایجاد می‌شود، احساس امنیت، عصیان و نافرمانی آگاهانه دچار تردید می‌شود؛ یا ناخودآگاه زمینه انحرافات بعدی را فراهم کند. بنابراین فروپاشی خانواده و ازهم‌پاشیدگی آن خطر بزرگی است. اگر اتفاقاتی مانند طلاق، مرگ، اعتیاد به مواد مخدر یا محکومیت‌های قضایی رخ دهد، کانون محبت و انسجام خانواده مختل می‌شود و تربیت فرزندان را به چالش می‌کشد. به همین دلیل چنین خانواده‌هایی کانون فساد و کانون رشد ناهنجاری‌های اجتماعی خواهند بود (نظری و بیرامی، ۱۳۹۹: ۴۵). بنابراین در این نوع خانواده‌ها فرزندان به دلیل تجربه کمبود محبت‌هایی که در خانواده داشته‌اند، در راستای جلب توجه گروه همسالان دست به خرید و نگهداری سلاح می‌دهند و استفاده‌های ناصحیح که جایگاهی هرچند کاذب را در بین دوستان و آشنایان کسب نمایند.

۲-۶- تعصبات فرهنگی و قومی (ذهنیت دفاع خصمانه) حاکم بر استان

فرهنگ استان ایلام بر پایه قوم مداری شکل گرفته که بر اساس آن اعضای یک قوم ارزش‌ها، هنجارها و شیوه زندگی قوم خود را برتر از دیگر اقوام می‌دانند و اساس دیدگاه قالبی درباره دیگر اقوام قضاوت می‌کنند و نتیجه حمل و نگهداری سلاح گرم و به‌تبع آن به وجود آمدن جرم و تکرار آن می‌شود.

واقعیت موجود آن است که مردم استان ایلام غرق در تعصبات قومی است، این موضوع یعنی اینکه مردم این منطقه، حداقل سابقه چند نسل پایدگی و ماندگاری را در کارنامه خود در کنار یکدیگر دارند، و از ارزش‌های فرهنگی مشترکی برخوردار می‌باشند، فضای ویژه ارتباطی و کنش و واکنش مخصوص به خود را دارند، به‌طوری‌که به‌عنوان واقعیتی جداگانه از دیگر گروه‌ها، خود را می‌شناسند و دیگران نیز آن‌ها را به این عنوان پذیرفته‌اند. همین نگاه قومی توانسته است ذهنیت قوم بودن را به همراه داشته باشد و از عرف‌ها و سنت‌های قوم و قبیله خود در رابطه با داشتن سلاح گرم و استفاده از آن علاقه زیادی از خود نشان دهند.

میان مردم استان ایلام، باعث شده است که در طی ادوار مختلف تاریخی، مردم استان همواره به داشتن سلاح علاقه خاصی نشان داده و اسلحه به نوعی مولد امنیت و غرور و عزت باشد و بر این اساس خود را در هر شرایط زمانی و مکانی مسلح نگه دارند و از داشتن سلاح گرم بهره‌مند گردند.

۳-۳- روحیه انتقام‌گیری (تاوان‌گیری) شخصی و قومی

استان ایلام بافت قومی دارد و این موضوع همراه است با قوم‌گرایی. قوم‌گرایی عبارت است از احساس، علاقه، تعهد، تفکر، رفتار و تلاش برای خواست‌های قومی (شادرو و محمد زاده، ۱۳۹۰: ۲۱۷).

امروزه خشونت و کشتارهای بی‌هدف با سلاح گرم در میان مردم استان ایلام به‌عنوان یک مسأله حاد اجتماعی مطرح است. متأسفانه بنا به باورهای قدیمی و سنتی این استان خشونت از رفتارهای فردی به رفتارهای جمعی تبدیل می‌شود و این امر باعث از بین رفتن عده‌ای افراد بی‌گناه می‌گردد.

هیچ انسان عاقلی بدون هدف خاص و بدون انگیزه و غرض معین، به ارتکاب هیچ عملی، خاصه ارتکاب جرم مبادرت نمی‌نماید. انسان در ارتکاب جرم انگیزه خاص و مشخصی دارد. انگیزه در جرایم مختلف، متفاوت است و در میان مجرمین از یک جرم، هم انگیزه‌های متفاوتی وجود دارد، گاه ممکن است نفع شخصی و جمع‌آوری مال و گاه ممکن است ارضای حس انتقام و خودخواهی و غرور باشد (هدایتی، ۱۳۹۹: ۲۶).

۳-۴- وجود روحیه کنشگری

در مورد ارتکاب جرم با سلاح گرم باید شخصیت‌هایی که دارای برخی ویژگی‌ها هستند را مورد توجه قرار داد. ویژگی‌هایی مثل اختلال شخصیتی در این باره مطرح می‌شود که این افراد در بروز اعمال مجرمانه و بزهکارانه مستعدتر هستند. دلیل این امر هم در نبود احساسات وجدانی در این افراد است که باعث می‌شود نسبت به اعمال خلافکارانه اقدام کنند. بنابراین افرادی که در این دسته قرار می‌گیرند نسبت به کار خود دچار عذاب وجدان نمی‌شوند. زمانی هم وجود دارد که فرد ممکن است عمل مجرمانه‌ای را انجام دهد و در عین حال فاقد سابقه کنونی است اما تحت تأثیر زمان و

مستعد به انجام جرم است، بالاتر رود، میزان ارتکاب به جرم بیشتر می‌شود. به‌عنوان مثال در دنیای کنونی هکرها از جمله افرادی هستند که با داشتن هوش و سطح آموزشی بالا مرتکب به جرایم اینترنتی می‌شوند. بنابراین، به‌طور حتم نمی‌توان بیان داشت که افزایش سطح آموزش علمی می‌تواند به کاهش میزان جرم منجر شود، بنابراین می‌توان عامل رشد سطح آموزشی علمی را همراه با رشد سطح آموزش فرهنگی هم‌پوشانی کرد به‌گونه‌ای که با افزایش آموزش‌های فرهنگی از طریق بالا بردن اخلاق فردی، در کنار آموزش‌های عملی می‌توان از میزان ارتکاب افراد به جرم کاست. همچنین به لحاظ اقتصادی می‌توان ادعان داشت که افزایش سطح آموزشی، سطح درآمد فرد را بالا می‌برد (دیلمی و قیاسی، ۱۳۹۷: ۲۱).

۳- علت‌شناسی روانی

سومین عللی که در این مقاله سعی در تشریح آن گردید، علل دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام از منظر روانی است که در ذیل به بررسی مصادیق آن پرداخته شده است.

۳-۱- احساس برتری‌جویی (اقتدارگویی) و کسب هویت

هرچند در قانون اساسی برای همه افراد حقوق مساوی در نظر گرفته شده، اما در عمل جامعه شاهد برخی جرایم هستیم که توسط افراد زورمند و ذی‌نفوذ ارتکاب می‌یابد، ولی توسط نهادهای مسؤوّل تعقیب و پیگیری نمی‌شوند. این افراد با سوءاستفاده از قدرت و نفوذشان مرتکب جرایم سنگین مالیاتی، زورگویی و غصب حقوق دیگران می‌شوند و برای پیش برد اهداف شوم خود از سلاح گرم بهره می‌جویند (نظری و بیرامی، ۱۳۹۹: ۴۳).

۳-۲- روحیه علاقه به سلاح

باور بر این است که فضای خانوادگی، برنامه‌های تلویزیونی و سینمایی در بین جوانان محرکی برای تقلید این افراد از گروه‌های مرجع در استفاده از سلاح گرم است اما در پشت این نگاه، نیازهای سرکوب‌شده‌ای قرار گرفته است که فرد را به سرپیچی از قوانین و هنجارهای عرفی و تعیین شده جامعه وادار می‌کند (دیدار و ابوالحسنی، ۱۳۹۸: ۳۵). وجود روحیه سلحشوری و دین‌محوری و میهن‌دوستی و ناموس‌پرستی در

ممکن است بعد از انجام چنین کاری به شدت احساس پشیمانی کند (علی‌نژاد و دیگران، ۱۳۹۷: ۶۳).

بین شیوه‌های کنترل خشم و گرایش به دسترسی به سلاح گرم و ایجاد نزاع دسته‌جمعی در میان مردم استان ایلام ارتباط منفی و معناداری وجود داشت. کنترل خشم درونی و خشم به ترتیب بهترین پیش‌بینی کننده‌های گرایش به دسترسی به سلاح گرم و نزاع دسته‌جمعی می‌باشند. چراکه در صورتی که دسترسی به سلاح گرم در بین این قشر وجود نداشته باشد. در صورت نزاع احتمالی حداقل منجر به صدمات جبران‌ناپذیر و قتل نمی‌گردد.

۳-۶- احساس امنیت شخص و قبیله

انحراف در جامعه حکایت از بیماری آن جامعه دارد. در جامعه بیمار، زندگی سالم بسی دشوار خواهد بود، ما برای زندگی سالم نیاز به جامعه سالم داریم لذا تصور ما از افرادی که در جامعه، انحرافات را پدید می‌آورند این است که بیمارند و قابل‌درمان، و طبق تدابیری خاص می‌توان آن‌ها را مهار کرد و جامعه را از خطر وجودشان در امان نگه داشت. جواب این سؤال که امکان پیشگیری یا درمان وجود دارد یا خیر؟ هم از نظر علم و هم از نظر مذهب مثبت است. مراحل به وجود آمدن انحراف را می‌توان به صورت بذری تصور کرد که در محیط مساعد یا نامساعد کاشته می‌شود و اگر زمینه برابر رشد و نمو آن فراهم گردد سر از خاک درآورده و جوانه می‌زند سپس بزرگ‌شده و میوه و ثمر می‌دهد که استفاده و بهره از آن جان‌ودل و افکار جامعه را تباہ و ویران خواهد ساخت لذا اقدامات پیشگیرانه عبارت‌اند از اینکه زمینه‌های مساعد برای رشد و نمو و جوانه زدن این بذر فراهم نگردد و بدین ترتیب میوه و ثمره‌ای از انحراف حاصل نشود (نظری و بیرامی، ۱۳۹۹: ۴۵).

بدیهی است وقتی سطح خشونت در درون استان بالا می‌گیرد، گرایش مردم برای داشتن سلاح به‌عنوان یک وسیله دفاعی امنیت آور مورد توجه واقع می‌شود. شهروندان ایلامی به‌منظور احساس امنیت در خود، خانواده و قبیله خود اقدام به تهیه سلاح گرم می‌نمایند تا مبدا در روزی که امنیت او تهدید می‌شود، خود قربانی نشده و از تمامیت جسمانی خانواده دفاع نماید.

مکان خاص در موقعیتی قرار می‌گیرد که مرتکب فعل مجرمانه می‌شود و یا عمل خلافی را انجام می‌دهد. برای مثال زمانی که ما از پرخاشگری صحبت می‌کنیم، متوجه این خواهیم شد که پرخاشگری می‌تواند به عاملی در بروز جرم منجر شود. باید توجه داشت که پرخاشگری در این مورد یک نوع پرخاشگری وسیع است، یعنی «در قبال رفتاری که با من صورت می‌گیرد حق دارم پرخاشگری کنم تا جلوی چنین رفتاری را بگیرم». شخصیت‌هایی که چنین حالت ایمپالسیوی (کسی که از روی انگیزه آنی و بدون فکر قبلی عمل می‌کند) دارند و زود به هیجان می‌آیند، تحت عنوان شخصیت‌های تکانشی از آن‌ها یاد می‌شود. برای چنین شخصیت‌هایی ممکن است حالت برانگیختگی ایجاد شود و دست به عملی بزنند که به‌عنوان جرم از آن یاد می‌شود. بعد از گذشت زمان متوجه این امر می‌شوند که کنترلی روی خود نداشته‌اند و حتی ممکن است خودشان هم از این امر ناراحت شوند. بسیاری از قتل‌های عمد را که با سلاح گرم ارتکاب یافته‌اند از این دسته‌اند. بنابراین اشخاصی که چنین حالاتی دارند، ضروری است که در صورت درخواست مجوز حمل و نگهداری سلاح به بعد روانی متقاضی توجه گردد و در صورتی که شرایط روحی - روانی مناسب نداشته باشد نباید سلاح گرم در اختیار آن‌ها قرار بگیرد. و این موضع را می‌توان بعضاً به خانواده متقاضی نیز تعمیم داد (حسینی و دیگران، ۱۳۹۹: ۳۶).

۳-۵- عدم مهارت‌های کنترل خشم

در برخی از موارد مأموران قانون که مجاز به حمل سلاح هستند، ممکن است در مواقع عصبانیت و پرخاش از آن استفاده کنند اما عمده قتل‌های ما در جامعه و خاصه در استان ایلام توسط افرادی انجام می‌شود که هیچ مجوز قانونی برای استفاده از اسلحه در جامعه ندارند و نگهداری از اسلحه به‌عنوان یک ابزار برای حفظ منافع غیرقانونی آنان است. هرچند که این پرخاشگری ممکن است محصول معضلات اجتماعی فراوان در جامعه باشد اما تصمیم‌گیری‌های لحظه‌ای و بدون فکر مهم‌ترین محرک‌های استفاده از سلاح گرم و قتل افراد است که فرد

نتیجه‌گیری

علل زیادی در دسترسی به سلاح گرم در استان ایلام نقش دارند. از جمله این دلایل می‌توان به علل اجتماعی نام برد که در استان ایلام به دلیل نوع زیستگاه و نوعی تعلق خاطر شخص به قبیله، چنانچه درگیری فرضاً با دو شخص در دو قبیله گوناگون رخ دهد، نزاع و درگیری به دو قبیله سرایت می‌نماید و در همین خصوص جهت دفاع شخصی اشخاص جهت برتری به قبیله دیگر معمولاً سلاح گرم نگهداری می‌نماید. در همین راستا پیش‌بینی اینکه در آینده نه‌چندان دور نزاعی رخ دهد دور از ذهن نیست. بنابراین آنان را ترغیب می‌نماید که نسبت به نگهداری سلاح گرم اقدام نمایند.

از بعد فرهنگی، در فرهنگ مردمان کرد و در غرب کشور خاصه در استان ایلام داشتن سلاح گرم نشانه برتری شخص نسبت به دیگری است. به‌گونه‌ای که فرضاً چنانچه شخصی فوت نماید، در سوگ ایشان از سلاح یا سلاح‌ها و رشادت‌هایش یاد می‌شود. البته لازم به ذکر است که این دیدگاه نسبت به گذشتگان بوده و در بین جوانان کمتر مشاهده می‌گردد و تا حدودی در حال منسوخ شدن است که نیازمند عزم جدی در زمینه فرهنگی است.

از بعد دیگر می‌توان به ابعاد روانی استفاده از سلاح اشاره نمود با این توضیح که داشتن سلاح از لحاظ روحی - روانی حس برتری‌جویی و اقتدارگرایی را در اشخاص تقویت می‌نماید و از این‌یک طرف اشخاص دارنده سلاح به دنبال کسب هویت (هویت گمشده خویش) هستند. از دلایل دیگر حس انتقام‌جویی در درگیری‌های طایفه‌ای و قبیله‌ای و احساس امنیتی است که دسترسی به سلاح گرم برای شخص و قبیله به همراه دارد.

از علل دیگر دسترسی به سلاح گرم توجیه علت‌شناسی اقتصادی در دسترسی به سلاح گرم است. فاکتورهایی نظیر بیکاری، فقر اقتصادی، اشتغال‌زایی (البته به صورت کاذب)، از منظر اقتصادی در دسترسی و استفاده از سلاح در استان دخیل هستند چراکه استان ایلام به دلیل عدم رشد صنعتی و عدم وجود کارخانه‌جات اکثریت جوانان منطقه چنانچه استخدام دولتی نباشند، یا بیکار مطلق به حساب می‌آیند یا

حداقل به صورت فصلی بیکار هستند که همین امر سبب ورود به مسأله خرید و فروش و دسترسی به سلاح است.

ملاحظات اخلاقی: در پژوهش انجام شده، حفظ اصالت متون و امانت‌داری در نقل گفتار، به‌عنوان مهم‌ترین بایسته‌های اخلاقی، مورد نظر نویسندگان بوده است.

تعارض منافع: تدوین این مقاله، فاقد هرگونه تعارض منافی بوده است.

سهم نویسندگان: در این پژوهش، نویسنده نخست به‌عنوان نویسنده اصلی متن و سایر نویسندگان به‌عنوان ناظر علمی عمل کرده‌اند.

تشکر و قدردانی: از همه بزرگوارانی که در نگارش این مقاله، راهنمایی داشتند، نهایت قدردانی و تشکر را دارد.

تأمین اعتبار پژوهش: این پژوهش بدون تأمین مالی انجام گرفته است.

منابع و مأخذ

- آقائی‌نیا، حسین. (۱۳۹۲). *جرایم علیه اشخاص*. تهران، نشر میزان.

- پورافکاری، نصراله (۱۳۷۸). «پرخاشگری و فرهنگ». *مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان*، ۱۰(۱): ۱۳-۲۸.

- حسینی، سیدبهباد؛ موسوی آزاده، سیدرضا و حیدری، احمدعلی (۱۳۹۹). «علل و عوامل ارتکاب جرم کلاهبرداری و راه‌های پیشگیری از آن در پرتو نظریه‌های جرم‌شناسی». تهران: پنجمین کنفرانس بین‌المللی مطالعات حقوقی و قضایی.

- دیدا، مهدی و ابوالحسنی، سلامه (۱۳۹۸). «دیدگاه‌های جرم‌شناختی و علل سرقت». تهران: سومین کنفرانس ملی نوآوری و پژوهش در علوم انسانی، مدیریت و معارف اسلامی.

- دیلمی، پارمیس و قیاسی، جلال‌الدین (۱۳۹۷). «تحلیل جرم‌شناسی علل و آثار متروک شدن قوانین بر جامعه». *فصلنامه مطالعات حقوقی*، ۲۳: ۱-۲۸.

- روزبه، رضا (۱۳۹۷). «بررسی علل ارتکاب جرم در نظام کیفری». فصلنامه حقوقی قانون یار، ۲(۷): ۹۷-۱۱۰.
- زرگوش نسب، عبدالجبار و عباسی، حشمت اله (۱۳۹۹). «علل وموجبات جرم و راهبردهای مقابله با آن در نهج البلاغه». دوفصلنامه پژوهشنامه علوی، ۱۱(۲۱): ۱-۲۰.
- عابدینی، صمد و جعفری حمیرا (۱۳۹۷). «بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با گرایش به ناپهنجاری اجتماعی». پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران، ۷(۲): ۳۷-۵۲.
- علی نژاد، الناز؛ ثروتمند هاشمی، سیداحمد و سرخ چهره، علی (۱۳۹۷). «دیدگاه حقوق جزای ایران در مورد علل موجه جرم و عوامل رافع مسیولیت کیفری». همدان: دومین همایش بین‌المللی فقه و حقوق، وکالت و علوم اجتماعی.
- کریمی، علی (۱۳۹۰). درآمدی بر جامعه‌شناسی سیاسی تنوع قومی؛ مسائل و نظریه‌ها. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب.
- نظری، فاطمه و بیرامی، فریده (۱۳۹۹). «علل و عوامل روانی جرم از منظر دین و قرآن کریم». تهران: هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم انسانی، مدیریت و کارآفرینی ایران.
- هدایتی چنانی، رحمان (۱۳۹۹). «علل، آثار و بایدهای تحول ساختاری جرم‌انگاری حداکثری». تهران: چهارمین کنفرانس بین‌المللی مطالعات حقوقی و قضایی.